

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/113/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8321201230
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8321201230.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členov senátu JUDr. Martina Filákovského a JUDr. Daniely Babinovej v právnej veci maloletých detí S. S., nar. XX.XX.XXXX, P. S., nar. XX.XX.XXXX, C. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina za účasti matky L. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXXX/XXA, P., o návrhu matky na schválenie právneho úkonu za maloleté deti, o odvolaní matky maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp.zn. 10P/87/2021-26 zo dňa 11.06.2021, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje sa rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Humenné (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že: „Súd návrh matky na schválenie právneho úkonu za maloleté deti a to darovacej zmluvy zo dňa 31.3.2021 zamietá.“

Svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že matka maloletých detí sa podaným návrhom domáhala, aby súd za maloleté deti S. S., nar. X.X.XXXX, P. S., nar. XX.XX.XXXX, C. S., nar. XX.XX.XXXX schválil darovaciu zmluvu v spojení so zmluvou o zriadení vecného bremena zo dňa 31.3.2021. Vo svojom návrhu uviedla, že otec maloletých detí zomrel dňa X.X.XXXX. Po jeho smrti prebehlo dedičské konanie, kde sa maloleté dcéry stali podielovými spoluvlastníkmi, každá v podiele X/X, rodinného domu č.s. XXX, ktorý je postavený na parcele č. K. XXX a taktiež sa stali podielovými spoluvlastníkmi parciel č. K. XXX- zastavaná plocha o výmere XXX m² a XXX - záhrady o výmere XXX m², ktoré nehnuteľnosti sú zapísané na liste vlastníctva č. XXX, katastrálneho územia E.. Predmetné nehnuteľnosti nebohý otec detí nadobudol v roku 2006 darovacou zmluvou od svojho otca L. S., nar. XX.X.XXXX, kde bolo pre neho zriadené aj právo vecného bremena doživotného užívania a bývania v predmetnom rodinnom dome. Iba z nevedomosti nebolo právo doživotného bývania a právo užívania tejto nehnuteľnosti zriadené aj pre jeho manželku.

Aj v súčasnosti v rodinnom dome žijú starí rodičia maloletých detí. Aj keď došlo k darovaniu nehnuteľnosti v roku 2006, matka aj jej nebohý manžel do domu neinvestovali žiadne finančné prostriedky. Starí rodičia vychádzajú s matkou a maloletými deťmi dobre, dom zveľaďujú a teda táto skutočnosť je na prospech maloletých detí, nakoľko zveľaďujú ich majetok. Vzhľadom na spôsob ako došlo k nadobudnutiu majetku, ale najmä na neočakávanú a tragickú smrť manžela, je namieste dať veci do poriadku uzavretím darovacej zmluvy v prospech starých rodičov detí ako aj zriadenia vecného bremena doživotného bývania pre starú matku maloletých detí. Maloleté deti nemajú príjem a preto úhrady spojené so

zachovaním nehnuteľnosti a jej zveľadením budú financovať obdarovaní starí rodičia. Predmetom darovania nie je celá nehnuteľnosť, ale len jej polovica.

Kolízny opatrovník navrhol návrh zamietnuť, pretože nie je v záujme maloletých detí, aby prišli o majetok zdedený zákonnou cestou po svojom otcovi.

V danom prípade súd darovaciu zmluvu za maloleté deti neschválil. Má za to, že tento úkon nie je na prospech maloletých detí. Predmetná nehnuteľnosť bola starými rodičmi darovaná nebohému otcovi maloletých detí v roku 2006, t.j. pred 15 rokmi. Počas celého obdobia podľa vyjadrenia účastníkov konania, v predmetnom rodinnom dome žili starí rodičia, ktorí sa o tento rodinný dom starali. Prechodom vlastníckeho práva na maloleté deti sa tejto skutočnosti nič nemení. Nie je známe, aká bola pohnútkou starých rodičov, aby nehnuteľnosť, v ktorej bývajú darovali svojmu synovi. Je však možné predpokladať, že jedným z dôvodov mohla byť aj skutočnosť, že chceli podeliť nehnuteľnosť medzi obe svoje deti (starí rodičia majú ešte dcéru), avšak pri darovaní nehnuteľnosti, nemohli starí rodičia ani vylúčiť možnosť, že by sa otec detí aj s rodinou chcel do predmetného rodinného domu nastáňovať a sám nakladať s tou nehnuteľnosťou. Aj s touto možnosťou mali starí rodičia by uzavretí darovacej zmluvy počítať. V roku 2006 tak prejavili vôľu, aby vlastníkom nehnuteľnosti bol ich syn, nebohý otec detí. Je zrejmé, že nikto neočakával, že starí rodičia prežijú svojho syna, ale na druhej strane ide o majetok otca detí, ktorý prešiel na maloleté deti v rámci riadne vedeného dedičského konania. Obavy starých rodičov, že by mohli nejakým spôsobom prísť o túto nehnuteľnosť, nie sú na mieste. Na nehnuteľnosť je viazané právo doživotného bývania pre starého otca a preto je ťažké s takouto nehnuteľnosťou nakladať.

Matka maloletých detí vo svojom návrhu uviedla, že od darovania nehnuteľnosti svojmu synovi sa o nehnuteľnosť starali jeho rodičia, t.j. starí rodičia maloletých detí a ani ich nebohý syn nikdy neinvestoval do tohto rodinného domu. V tejto súvislosti súd poukazuje na skutočnosť, že od roku 2006 prešla dostatočne dlhá doba na to, aby starí rodičia zhodnotili darovanie v prospech syna aj po tom, čo tento uzavrel manželstvo a narodili sa mu deti. V tomto štádiu museli predpokladať aj skutočnosť, ktorá nastala, že otec maloletých detí svojich rodičov neprežije a že nehnuteľnosť, v ktorej bývajú sa stane predmetom dedičského konania. Starí rodičia doposiaľ hradili všetky náklady, keďže v rodinnom dome bývajú a na tejto skutočnosti sa zmenou vlastníka nič nemení a tieto náklady hradili aj v čase, keď vlastníkom nehnuteľnosti bol ich syn. Je pravdou, že maloleté deti nemajú vlastné finančné prostriedky na úhradu nákladov spojených s vlastníctvom nehnuteľnosti, ale ako bolo vyššie uvedené, hradenie nákladov spojených s bývaním v tomto rodinnom dome, je na pleciach starých rodičov, pretože v prípade nehradenia nákladov, by došlo z ich strany k bezdôvodnému obohateniu. V prípade vzniku nedorozumení medzi maloletými deťmi, matkou na jednej strane a starými rodičmi na druhej strane, je možné ustanoviť maloletým deťom majetkového opatrovníka, ktorý by sa o majetok maloletých detí v ich mene staral. Vrátením časti nehnuteľnosti starým rodičom, by došlo k zníženiu majetku maloletých detí a v teoretickej rovine aj k ďalším komplikáciám v prípade úmrtia starých rodičov, kedy by ich majetok dedila aj ich dcéra a dom by tak bol v podielovom spoluvlastníctve ďalších osôb.

Súd neschválil celú darovaciu zmluvu. Jej súčasťou bolo aj právo doživotného bývania pre starú matku, pričom toto právo bolo viazané na darovaciu zmluvu. Preto súd neschválil darovaciu zmluvu ani čiastočne. V prípade samostatnej zmluvy o zriadení vecného bremena pre starú matku, by nemal byť žiaden problém schválenia tejto zmluvy, pretože stará matka v dome býva a stará o túto nehnuteľnosť. V prípade havarijného stavu nehnuteľnosti, by sa nákladoch na opravu, mohla za maloleté deti podieľať ich matka, avšak to len v prípade, ak by nehnuteľnosť bola v stave, že by pôsobila ohrozujúce. Ostatné úpravy spojené s užívaním domu by mali naďalej hradiť starí rodičia, ktorí nehnuteľnosť užívajú. Takto maloleté nie sú zaťažené ani žiadnymi poplatkami spojenými s bývaním v tejto nehnuteľnosti. Keďže schválenie právneho úkonu nie je v záujme maloletých detí, súd návrh matky zamietol.

2. Proti tomuto rozsudku podala včas odvolanie matka maloletých detí, ktorá navrhla odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok zrušil a podľa obsahu rozsudok zmenil tak, že vyhovie návrhu v celom rozsahu, resp. aby po zrušení napadnutého rozsudku vec vrátil na opätovné prejednanie a rozhodnutie súdu prvej inštancie.

Poukázala na genézu rodinných vzťahov s nebohým právnym predchodcom maloletých detí s tým, že podľa jej názoru je potrebné zobrať do úvahy v prvom rade, že matka detí bola oprávnená dedič podiel 1 nehnuteľnosti, ktorého sa bez váhania vzdala a touto darovacou zmluvou minimálne v podiele 1 teda nezmenšuje majetok detí, nakoľko tento podiel v prípade zákonného dedenia, deti by ani nededili a teda nevlastnili, pričom jej zmluvná voľnosť v prípade darovania svokrovcom by bola nebola ničím obmedzená. Uvedené považuje za podstatné pri zvážení súdom, či s posúdením motivácie schvaľovaného právneho úkonu.

Ďalej sa nestotožnila s odôvodnením súdu posúdeného už existujúceho vecného bremena. Mala za to, že tento právny úkon darovania podielu domu je vo svetle investícií starých rodičov ako spoluvlastníkov jednoznačne na prospech detí.

Dom je z existencie vecného bremena nepredajný a nebude až do smrti oboch starých rodičov, čo možno predpokladať aj 20 rokov. Spoluvlastníctvo zo starými rodičmi zabezpečí udrží zachovanie, ale i zveľadenie domu na dlhú dobu. Je totiž toho názoru, že schátraný dom môže mať časom nižšiu hodnotu ako jeho polovica pri jeho zveľadení. Ani prípadné spoluvlastníctvo po smrti rodičov s prípadne inými osobami nemôže mať pre deti negatívny dosah, nakoľko po ich smrti sa stane nehnuteľnosť disponibilná a môže byť predmetom vyporiadania dohodou, alebo podľa zákona.

V ostatnom akceptovala, že ide o dom, ktorý postavili a zveľadňovali a v ktorom žijú a ona chce aby zveľadňovali a upravovali nehnuteľnosti. Zároveň predložila dodatok č. 1 o oprave chyby v písaní, nakoľko darovanie nemožno vykonať do BSM. Záverom uviedla, že právny úkon podľa jej názoru má byť posudzovaný, či je alebo nie je na prospech maloletých detí, musí byť posúdený s ohľadom na všetky skutočnosti. Teda za akých skutkových okolností deti majetok získali, čo tomu predchádzalo, do akej výšky by majetok získali, ak by sa matka nevzdala svojho podielu, že k zachovaniu hodnoty majetku detí nestačia len úhrady za užívanie domu a drobné opravy, že na investície deti nemajú peniaze, že starí rodičia nebudú mať pocit že sú nechcenými obyvateľmi domu, ale naopak vzťahy v rodine sa schválením úkonu darovania viac upevnia a majetok detí sa bude zhodnocovať.

3. K odvolaniu sa vyjadril opatrovník, ktorý navrhol odvolaciemu súdu, aby zamietol odvolanie matky a konštatoval, že právny úkon nie je v záujme maloletých detí.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“), príslušný na rozhodnutie o odvolaní, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia pojednávania podľa § 389 a nasl. CSP a dospel k záveru, že odvolanie matky je neopodstatnené.

5. Pri rozhodovaní vo veciach maloletých detí je záujem dieťaťa na prvom mieste. Dokonca možno uviesť, že prevyšuje vlastný záujem rodičov a ďalších príbuzných.

6. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

7. Podľa § 26 Občianskeho zákonníka pokiaľ fyzické osoby nie sú spôsobilé na právne úkony, konajú za ne ich zákonní zástupcovia.

8. Podľa § 27 ods. 2 Občianskeho zákonníka zákonným zástupcom fyzickej osoby, ktorú súd rozhodnutím pozbavil spôsobilosti na právne úkony alebo ktorej spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, je súdom ustanovený opatrovník.

9. Podľa § 28 Občianskeho zákonníka ak zákonní zástupcovia sú povinní aj spravovať majetok tých, ktorých zastupujú, a ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom potrebné schválenie súdu.

10. Vo všeobecnosti v tomto type konaní sa súd obmedzuje na zistenie, či právny úkon je platný alebo neplatný, či právny úkon je tzv. lege artis. Ďalej zisťuje, či úkon je v záujme maloletého, teda či je pre maloletého prínosný a maloletý má s ňou benefit, či tento úkon neohrozuje zabezpečenie jeho výživy v budúcnosti a pod.

11. V podstate by sa dali zhrnúť dôvody návrhu navrhovateľky a to tak, že má ochotu previesť spoluvlastnícke podiely po smrti svojho manžela na rodičov nebohého a tak nejako sanovať vzťahy v rodine. Avšak tieto dôvody, tak ako ich uviedla v návrhu a napokon boli zistené opatrovníkom v jeho správe k návrhu na schválenie právneho úkonu zo dňa 13.05.2021 (pozri č.l. 20 spisu), v ktorom okrem iného je uvedené, že „rodinný dom, o ktorom by sa malo teraz rozhodovať, dostal otec detí darovacou zmluvou od svojich rodičov v roku 2006. V roku 2008 uzavrel manželstvo s matkou maloletých detí. Po jeho smrti sa matka maloletých detí svojho podielu na dom, ako manželka, vzdala v prospech ich maloletých detí. Čiže výlučnými vlastníkmi domu sú všetky tri maloleté deti v rovnakom podiele. Na základe rozhovoru s matkou maloletých bolo zistené, matka podala tento návrh na súd na nátlak starých rodičov, ktorí požadujú vrátenie domu do ich vlastníctva a odôvodňujú to tým, aby mali právo dožiť v tomto dome. Taktiež tvrdia, že matka maloletých detí by mala vyplatiť sestru nebohého manžela, ktorá

podľa nich má nárok na podiel z domu. Požiadavky starých rodičov sú podľa nášho názoru nezákonné.“ Po takomto zistení je návrh matky neakceptovateľný a je v rozpore so záujmami maloletých detí.

12. Odvolacie dôvody odvolateľky sú neopodstatnené a v podstate vychádzajú z neopodstatnených majetkových nárokov príbuzných, ktorými sledujú výlučne svoje vlastné záujmy majúce za následok redukciu majetku maloletých detí. Je irelevantné že matka- odvolateľka sa vzdala svojho podielu je taktiež bez právneho významu, že starý rodičia požadujú vrátenie domu, podstatným v prejednávanej veci je, že navrhovaný právny úkon podliehajúci schváleniu súdu je v príkrom rozpore so záujmami maloletých detí.

V hypotetickej rovine ostali aj tvrdenia o nevyhnutnosti rekonštrukčných prác v súvislosti s výmenou strechy.

Hedonistické požiadavky voči maloletým deťom nenašli pozitívnu odozvu pri hľadaní rovnováhy medzi právom detí na ochranu ich záujmu a snahy získať majetok späť do vlastníctva ich starých rodičov.

13. So zreteľom na uvedené odvolaciemu súdu neostávalo nič iné ako napadnutý rozsudok postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdiť ako vecne správny.

14. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).